

ZARZĄDZENIE

Dnia 4 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w przedmiocie wniosku o wznowienie z urzędu postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 4 lutego 2025 r., sygn. akt II AKzw 730/24, utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 13 listopada 2024 r., sygn. akt II Kow 428/24/wz o odmowie udzielenia mu warunkowego przedterminowego zwolnienia, na podstawie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. i art. 429 § 1 k.p.k.

zarządził:

- 1. odmówić przyjęcia wniosku obrońcy skazanego K.S. o wznowienie z urzędu postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 4 lutego 2025 r., sygn. akt II AKzw 730/24, utrzymującym w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 13 listopada 2024 r., sygn. akt II Kow 428/24/wz, o odmowie udzielenia mu warunkowego przedterminowego zwolnienia jako niedopuszczalnego z mocy ustawy;**
- 2. zwrócić opłatę w kwocie 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) wniesioną przez obrońcę skazanego K.S.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo obrońcy skazanego K.S. stanowiące sygnalizację potrzeby wznowienia z urzędu postępowania zakończonych postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 4 lutego 2025 r., sygn. akt II AKzw 730/24 zapadłym na skutek rozpoznania zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 13 listopada 2024 r., sygn. akt II Kow 428/24/wz o odmowie udzielenia mu warunkowego przedterminowego zwolnienia, z uwagi na wydanie ww. orzeczenia przez sąd w nienależycie obsadzonym składzie, tj. poprzez udział w jego wydaniu sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie X. Y., który został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), co skutkuje zgodnie z linią orzecniczą Sądu Najwyższego m. in. w sprawie III P 7/18 (OSNP 2020, z. 4, poz. 38) oraz w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-41110-1/20, OSNKW 2020, z. 2, poz. 7) czy postanowieniu z dnia 16 września 2021 r. (I KZ 29/21), że Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ukształtowanym w trybie wskazanej ustawy nie daje gwarancji niezależności od władzy wykonawczej i ustawodawczej, co w konsekwencji skutkuje tym, że K.S. w toku rozpoznania sprawy nie miał zapewnionej gwarancji rozstrzygnięcia sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą. W konsekwencji, zdaniem obrońcy, zmaterializowały się przesłanki z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 45 Konstytucji RP poprzez wydanie orzeczenia z dnia 4 lutego 2025 r., sygn. akt II AKzw 730/24 przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w nienależycie obsadzonym składzie. Obok wznowienia z urzędu ww. postępowania odwoławczego, obrońca skazanego wniósł o uchylenie obu postanowień, tj. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 4 lutego 2025 r., sygn. akt II AKzw 730/24 oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 13 listopada 2024 r., sygn. akt II Kow 428/24/wz i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu pisma obrońca nadmienił też, że nie tylko sędzia Sądu

Apelacyjnego w Rzeszowie X. Y., ale i sędzia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu X.1 Y.1, wydająca postanowienie z dnia 13 listopada 2024 r., sygn. akt II Kow 428/24/wz o odmowie warunkowego przedterminowego zwolnienia, to sędzia powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Ponadto, sędzia X.1 Y.1 podpisała się w 2018 r., pod listą poparcia kandydatury sędziego R.P. do Krajowej Rady Sądownictwa. Powyższe okoliczności, zdaniem obrońcy, świadczą o poważnych wątpliwościach co do dochowania standardu niezawisłości i bezstronności przez ww. sędziów, rozpatrujących w poszczególnych instancjach, sprawę skazanego K.S. (*k. 2-14 akt*).

Pismo to uruchomiło przeprowadzanie czynności z urzędu, a więc wszczęcie w sprawie postępowania (zarządzenie, *k. 20 akt*). W przypadku potwierdzenia istnienia tego rodzaju uchybienia, mogłoby dojść do wznowienia postępowania z urzędu, gdyż wznowienie postępowania karnego na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. z powodu wystąpienia jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., może nastąpić tylko z urzędu (por. uchwałę SN z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48).

Procesowe weryfikowanie istnienia podstaw wznowienia postępowania z urzędu zaktualizuje się jednak dopiero wtedy, gdy zostanie stwierdzone, iż postępowanie poprzedzające wydanie orzeczenia w ogóle podlega wznowieniu, a więc stanowi "postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem" w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k. Takim postępowaniem jest wyłącznie tego typu postępowanie, które cechuje się przymiotem definitywnego zamknięcia (rozpoznania) danej kwestii i przez to mające cechy trwałości (zob. postanowienia SN: z dnia 25 kwietnia 2019 r., II KO 4/19, Lex nr 2653090; z dnia 3 września 2015 r., V KO 43/15, Lex nr 1783194).

Do tej kategorii nie zaliczają się postanowienia wydane w postępowaniu prowadzonym w przedmiocie odmowy udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia, które nie mają trwałego charakteru. Nie prowadzą one do trwałej transformacji sposobu czy trybu wykonania kary. Wprawdzie odmowa udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia ma negatywne konsekwencje dla sfery

wolności osobistej skazanego, nie zmienia to jednak faktu, iż rozstrzygnięcie to nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie karne w zakresie odnoszącym się do odpowiedzialności karnej [...], gdyż takim orzeczeniem jest prawomocny wyrok skazujący (tak np. postanowienie SN z dnia 15 marca 2017 r., IV KO 104/16, Prok.i Pr.-wkl. 2017/5/20, KZS 2017/5/48, LEX nr 2307093 czy z dnia 10 marca 2021 r., III KO 10/21, LEX nr 3252609). W dowolnym momencie skazany może ponowić wniosek o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia. Zatem orzeczenie wydane w tej sprawie nie rozstrzyga nieodwołalnie w tej materii i dlatego w tego rodzaju sprawach postępowanie nie może być wznowione, zaś wniosek o wznowienie postępowania nie może być w tych sprawach skutecznie złożony. Analogiczny pogląd wyraziła najwyższa instancja sądowa w sprawach zakończonych postanowieniem o odroczeniu wykonania kary albo o odmowie jej odroczenia (zob. postanowienie SN z dnia 8 kwietnia 2016 r., II KO 7/16 i wskazana tam literatura).

Zgodnie z art. 530 § 2 k.p.k. prezes sądu, do którego wniesiono kasację, odmawia jej przyjęcia także wówczas, gdy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 429 § 1 k.p.k., a więc w sytuacji, gdy środek odwoławczy jest niedopuszczalny z mocy ustawy. Przepis ten znajduje odpowiednie zastosowanie w postępowaniu wznowieniowym. Oznacza to, że prezes sądu (przewodniczący wydziału, upoważniony sędzia) odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania m. in. wówczas, gdy jest on w ogóle niedopuszczalny. Przed przystąpieniem do merytorycznego rozpoznania wniosku zbadać bowiem wpierw należy, czy omawiany wniosek w ogóle przysługuje. Jeżeli nie jest on dopuszczalny, to nie podlega przyjęciu.

Wobec powyższego należało odmówić przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania jako niedopuszczalnego z mocy ustawy, nie odnosząc się do merytorycznej oceny zasadności podniesionego we wniosku zarzutu i wniosków, gdyż w realiach procesowych sprawy byłoby to bezprzedmiotowe.

Kierując się powyższym zarządzono, jak w pkt. 1 sentencji zarządzenia.

"Wniosek o wznowienie" jest sygnalizacją potrzeby wznowienia postępowania z urzędu. Dlatego też nie podlega on opłacie, a opłata wniesiona podlega zwrotowi. Wobec tego — w oparciu o przepisy art. 626 § 2 k.p.k. w zw. z

art. 639 k.p.k. — należało zwrócić wniesioną przez obrońcę skazanego K.S. – adw. B.R. z Kancelarii Adwokackiej w R. opłatę w kwocie 150 złotych (*k. 16 i k. 22 akt*).

Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 sentencji zarządzenia.

[WB]

[r.g.]